

АКТУАЛЬНІСТЬ БІОЕТИЧНОЇ ПРОБЛЕМИ АБОРТІВ: НАЙПОШИРЕНІША ІНТЕРВЕНЦІЯ В ОРГАНІЗМ ЖІНКИ

Вивчення біоетики сьогодні стає надзвичайно актуальним, оскільки життя людини стоїть перед загрозою знищення. І якщо наука не шукатиме поєднання з мудрістю, загроза самознищення людини ставатиме дедалі реальною. [1; 13] У сучасних медичних університетах основний контингент студентів складають жінки, які рано чи пізно дійсно стикнуться з нагальною проблемою біоетики – робити аборт чи відважитися на народження дитини. Тому постає одне із найважливіших завдань у викладанні етики та біоетики – донести всю потрібну інформацію до студентів, обговорити всі аргументи за і проти абортів, їх наслідки для жінки. Адже більше третини абортів роблять молоді дівчата, у яких немає життєвого досвіду, щоб усвідомити помилковість прийнятого рішення і потім жалкують про це все своє життя.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у світі щорічно відбувається близько 40-50 млн абортів, приблизно це 125 тисяч на день. Штучне переривання вагітності – це одна із найчастіше виконуваних медичних маніпуляцій сьогодні.[2] Країни світу поділяються на ті, де:

- повністю забороняють проведення абортів (Афганістан, Ангола, Бангладеш, Венесуела, Єгипет, Індонезія, Ірак, Ліван, Нікарагуа, Оман, Парагвай);
- дозволяють проведення абортів за медичними показаннями (Алжир, Аргентина, Болівія, Гана, Ізраїль, Марокко, Мексика, Нігерія);
- дозволяють аборти за медичними та соціально-економічними показаннями (Великобританія, Індія, Іспанія, Люксембург, Японія, Фінляндія, Польща);
- закріплюють свободу проведення абортів (Австралія, Албанія, Бельгія, Німеччина, Греція, Італія, Норвегія, Україна, Росія, Молдова) [3].

В Україні вартість медикаментозного втручання по перериванню вагітності наразі (весна 2023 р.) досить доступна і становить від 2 до 10 тисяч гривень. Але є позитивні зрушення: статистика свідчить про зменшення кількості абортів в Україні. Ось у порівнянні цифри за 2010 та 2020 роки.

У 2010 році в Україні було зафіксовано 164 тис. 467 абортів, більшість у жінок 20-34 років – 122 тис. 702. Дівчата до 14 років зробили 83 аборти, у віці 15-17 років – 2 тис. 249. За 2020 рік зафіксували 61 тис. 48 абортів: 42 тис. 44 – у жінок у віці 20-34 років, 1 тис. 835 – у віці 18-19 років, 538 – у віці 15-17 років. Дівчата до 14 років зробили 35 абортів. [2]

Аборт – це не просто метод контрацепції, це інтервенція в природні процеси в організм жінки під час вагітності, і якою б щадною не була дана медична маніпуляція, вона залишає свій неминучий слід і може викликати проблеми зі здоров'ям жінки в цілому. Головний акушер-гінеколог України, д.м.н., професор В'ячеслав Камінський пояснює, що наслідки, які можуть виникнути після абортів, проявляються, як правило, не відразу, а через деякий час, навіть через кілька років [4].

Переривання вагітності може виконуватися декількома методами:

медикаментозним, хірургічним і вакуумним. Медикаментозна процедура проводиться на ранніх термінах вагітності до 9 тижнів за допомогою препаратів. Мінусом можна назвати неповне відходження епітелію і гормональний збій.

Хірургічний метод здійснюється оперативним шляхом під загальним наркозом вискоблюванням ембріона з порожнини матки. Часто така процедура може привести до подальшого безпліддя жінки. Тобто жінка ставить на карту своє майбутнє материнство.

Вакуумний аборт проводиться під місцевими анестетиками вакуум-аспіратором, який розкриває канал і видаляє ембріон (плід). Серед негативних наслідків процедури лікарі відзначають гормональний збій, майбутні викидні і хронічні запальні процеси [4.]

На законодавчому рівні штучне переривання вагітності жінок визначається як аборт. Законом України "Про охорону здоров'я громадян" сказано, що кожна жінка має право сама приймати рішення про материнство. До 12 тижнів – за бажанням, до 22 тижні – за медичними показаннями, а також при наявності патологій у плоду або загрози життю матері – незалежно від терміну.

Всього існує декілька типів законодавчих актів про переривання вагітності: 1) за медичними показаннями, коли стоїть питання загрози життю матері; 2) при ризиках психічного або фізичного здоров'я вагітної, патології плоду, інцест, зґвалтування; 3) за соціальними показниками.

Які ж це соціальні показники, що законодавством України дають право на аборт? Незважаючи на мотивовані аргументи проти абортів жінка може піти на переривання, якщо під час виношування дитини: помер чоловік; якщо чоловік/мати перебувають у в'язниці; якщо відбулося позбавлення материнських прав; якщо в родині вже є троє і більше дітей; якщо сталося розлучення; якщо мало місце зґвалтування; якщо подружжя є безробітними; дохід на сім'ю зафіксовано менше, ніж прожитковий мінімум; якщо відсутня своя житлоплоща. [5]

Але існує не лише соціальна чи медична проблема загрози здоров'ю жінки, але й духовна проблема. Віруючі люди, незалежно від конфесії чи релігії, в більшості своїй негативно відносяться до абортів, вважаючи, що зробивши аборт, жінка свідомо позбавляє життя ще ненародженого малюка. Аборт для релігійної людини, в першу чергу, це зневажання головної ідеї людської моралі, ідеї про недоторканність життя людини. Якщо це суспільство вважає себе цивілізованим, то воно не повинно допускати безкарного заподіяння навмисної шкоди однією людиною іншій, і тим більше не потурати позбавленню життя, а що таке аборт, як не позбавлення життя?

Часто жінки виправдовують аборт тим, що дитя під своїм серцем, вважаються ще не людиною, або принаймні не живою людиною. Але наука говорить інше: під час перших восьми тижнів зародок слід називати ембріоном (до речі, у котрого з шостого тижня вже є серцебиття). У цей короткий період, коли відбувається інтенсивний клітинний поділ і диференціація (за програмою, точно записаною в генетичному коді) починаються формуватися всі основні органи. У період від восьмого тижня аж до народження зародок отримує назву плода: його органи, які вже сформовані під час ембріонального періоду, починаються швидко рости та розвиватися, аж доки досягнуть того ступеня, що він зможе залишити материнський організм, у якому гостював і розпочати

автономне життя. [1; 33-34] Аборт – це вбивство живої істоти, то і перегляд американського фільму “Безмовний крик” (1983 р.), в якому демонструються операція абортів в ультразвуковому вигляді, рекомендується до перегляду дітям до 12 років лише в присутності батьків або педагога.

Аборт – це не право жінки розпоряджатися своїм тілом, а право жінки розпоряджатися іншим тілом, тому що з моменту зачаття плід – це не її тіло, а тіло, що росте в ній, тіло, яке генетично має частини не тільки матері, але і батька. Тому аборт або дітовбивство Церквою відноситься до категорії гріхів, які волають до неба про помсту відповідно до біблейського вислову: “Хто вилле кров людську з людини, то виллята буде його кров, бо Він учинив людину за образом Божим” (Бут.9:6) [6].

Широке розповсюдження та виправдання абортів в сучасному суспільстві Церква розглядає як загрозу майбутньому людства і явну ознаку моральної деградації. Вірність біблейському вченню та вченню святих отців про святість і безцінність людського життя від самих її витоків несумісна з визнанням свободи вибору жінки в розпорядженні долею плода. Тому цивілізовані релігійні люди вважають своїм обов'язком виступати на захист найбільш вразливої і незахищеної категорії людства – ненароджених людей.

Література:

1. Бойко І. Біоетика. Скрипти для студентів. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2007.
2. Скільки абортів зробили українки за останні 11 років // Слово і діло (аналітичний портал). – 1 червня 2021 р. – URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/06/01/infografika/suspilstvo/skilky-abortiv-zrobyly-ukrayinky-ostanni-11-rokiv>
3. Радченко Я. Право на вибір: ключові факти про аборти в Україні та світі. – URL: <https://povaha.org.ua/pravo-na-vybir-klyuchovi-fakty-pro-aborty-v-ukrayini-ta-sviti/>
4. Храпко Ю. Д. Аборт – аргументи за і проти. – URL: <https://helpline.com.ua/ru/abort-za-i-protiv>
5. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19 листопада 1992 року № 2801-XII. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2802-12#Text>
6. Біблія (переклад І. Огієнка). – URL: <https://bible-book.org/uk/gen/9>

Рожко В. Г.,

Рівненський державний гуманітарний університет,
vasilrozhko1301@gmail.com

МОРАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ У СВІТЛІ РЕЛІГІЙНИХ ВЧЕНЬ ТА БІОЕТИЧНИХ НОРМ

Зелена біоетика міцно вкорінена в християнському богослов'ї. Збереження та турбота про створене є постулатами богословської антропології.